

УДК 341.242:340.113 DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020\(108\)05](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020(108)05)

ТИЩЕНКО Юлія к. ю. н., доцент, доцент кафедри міжнародного приватного, комерційного та цивільного права Київського національного торговельно-економічного університету
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна

E-mail: y.tyschenko@knute.edu.ua

ORCID: 0000-0002-3799-4227

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИЙ ДОГОВІР І КОНТРАКТ: ТЕРМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Розглянуто теоретичні та законодавчі аспекти визначення понять «зовнішньоекономічний договір» і «контракт». Проаналізовано співвідношення термінів «зовнішньоекономічний договір» і «контракт» в доктрині, національному законодавстві, міжнародно-правовій практиці та законодавстві деяких закордонних країн. Сформульовано пропозиції по вдосконаленню нормативних дефініцій у вітчизняному законодавстві.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, договір, контракт, зовнішньоекономічний договір (контракт), міжнародний договір.

Тищенко Ю. Внешнеэкономический договор и контракт: терминологические аспекты. Рассмотрены теоретические и законодательные аспекты определения понятий «внешнеэкономический договор» и «контракт». Проанализировано соотношение терминов «внешнеэкономический договор» и «контракт» в доктрине, национальном законодательстве, международно-правовой практике и законодательстве некоторых зарубежных стран. Сформулированы предложения по усовершенствованию нормативных дефиниций в отечественном законодательстве.

Ключевые слова: внешнеэкономическая деятельность, договор, контракт, внешнеэкономический договор (контракт), международный договор.

Постановка проблеми. Важливою умовою розвитку економіки кожної країни є здійснення учасниками національного ринку зовнішньоекономічної діяльності. Одним із чинників ефективності такої діяльності є її належне унормування. Для успішного регулювання зовнішньоекономічних відносин варто закріпити в національному законодавстві нормативні дефініції. Вчені вважають, що чим більше нормативних дефініцій створить законодавець, тим краще буде правокористувачеві та суспільству в цілому [1].

Науковці здебільшого зазначають, що для єдності юридичної термінології в нормативному документі певного поняття варто послідовно використовувати той самий термін, а не подібні між собою поняття позначати різними термінами. Закони, що прийняті, мають термінологічно стикуватися між собою та містити бездоганні, єдині, наскрізні для всієї галузі законодавства дефініції [2].

Зазначене повною мірою стосується й національного законодавства, що регулює зовнішньоекономічну сферу. Зокрема в ньому вживають терміни «зовнішньоекономічний договір» і «контракт». Дослідження співвідношення цих двох термінів є важливим питанням для забезпечення належного юридичного оформлення зовнішньоекономічної діяльності. З'ясування змісту юридичних категорій, чітке та однозначне їхнє формулювання вважають визначною умовою належного та ефективного правозастосування.

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідженню таких дефініцій приділяли увагу багато науковців. Так, вчений А. Ключник [3] проводив теоретичний аналіз зовнішньоекономічного контракту, В. Мілаш розглядав питання законодавчих дефініцій термінів «зовнішньоекономічна діяльність» і «зовнішньоекономічний договір» [4]. Проте зазначені автори зверталися до поняттєвих категорій у площині дослідження зовнішньоекономічної діяльності, не зупиняючись на особливостях договірної термінології. В господарсько-правовій літературі майже відсутні спеціальні дослідження з цього питання.

Отже, **метою** цієї статті є дослідження теоретичних і законодавчих аспектів визначення понять «зовнішньоекономічний договір» і «контракт».

Матеріали та методи. Методологічною основою дослідження є сукупність загальнонаукових і спеціальних методів наукового пошуку. Шляхом діалектичного методу розглянуто категорії «зовнішньоекономічний договір» і «контракт» у взаємозв'язку, виявлено загальні закономірності та особливості. Порівняльно-правовий метод застосовано з метою вивчення співвідношення норм цивільного та господарського права, які регулюють зовнішньоекономічні договірні відносини, а також законодавчі акти інших держав із цього питання. Формально-логічний метод використано для обґрунтування сутнісних характеристик змін, які пропонується внести до чинного законодавства, що регулює зовнішньоекономічні зобов'язальні відносини.

Результати дослідження. Вітчизняні науковці досліджували дефініції «зовнішньоекономічний договір» і «контракт». Так, В. Кисіль використовує поняття «зовнішньоекономічний контракт» у широкому розумінні як угоду, що укладається приватними особами з різних держав. Утім, дослідник вважає «зовнішньоторговельний договір (угоду)» домовленістю між суб'єктами господарської діяльності за умови, коли хоча б один із них є іноземним громадянином або іноземною юридичною особою, предметом якої є купівля-продаж товарів, підряд або комісія [5]. Проте, чи свідомо вчений відійшов від терміну «контракт», позначаючи домовленість щодо більш вузького предмета зовнішньоекономічної діяльності поняттям «договір (угода)»?

А. Ключник використовує форму «зовнішньоторговельний контракт», не виокремлюючи юридичну різницю між договором і контрактом. Він зазначає, що «контракт» застосовують переважно в зовнішній сфері,

зокрема у зовнішньоекономічній діяльності [3]. В. Саксонов розглядає правові особливості зовнішньоекономічного договору і контракту як терміни-синоніми [6]. В. Мілаш для аналізу зовнішньоекономічної діяльності в своїй роботі вживає поняття «зовнішньоекономічний договір» [4].

В економічній енциклопедії визначено, що зовнішньоекономічний контракт – це «докладно розроблений суб'єктами зовнішньої торгівлі економічний і правовий документ, що регламентує організаційно-технічні, економічні та адміністративно-управлінські відносини під час здійснення купівлі-продажу товарів і послуг на зовнішньому ринку», а також, що кваліфікуючою ознакою поняття зовнішньоекономічного підрядного контракту так само є документ, складений суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності [7].

У національному законодавстві для застосування термінів «зовнішньоекономічний договір» і «контракт» зустрічаються різні підходи. Вперше їх було визначено в Законі Української РСР «Про зовнішньоекономічну діяльність» (далі – Закон) в редакції від 16 квітня 1991 року № 959-ХІІ [8]. Згідно зі ст. 1 цього Закону, «зовнішньоекономічний договір (контракт) – матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їхніх іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення їхніх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності». Тобто у цьому Законі зазначені терміни вживалися як синоніми.

Такий підхід спостерігається і в чинній редакції Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [9], що визначає зовнішньоекономічний договір (контракт) як домовленість, а не матеріально оформлену угоду за наявності решти ознак, передбачених першою редакцією. Це формулювання більш вдале з огляду на трансформаційний розвиток форм договорів, зокрема зовнішньоекономічних. Виникає питання щодо вживання в зазначеному Законі для регулювання зовнішньоекономічної діяльності поняття «контракт». Адже термін «контракт» в українському законодавстві застосовують, як правило, для визначення особливої форми трудового договору (ч. 3 ст. 21 Кодексу законів про працю України від 10 грудня 1971 року) [10]. Для означення трудових договірних відносин використовують термін «контракт» і в ч. 5 ст. 38 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [11], де з кожним членом наглядової ради укладали цивільно-правовий договір або трудовий контракт.

Зазначений вище термін використовують також у Постанові Кабінету Міністрів України № 8 від 11 січня 2012 року «Про затвердження Порядку та умов укладання контрактів з адвокатами, що надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі» [12].

Вживання поняття «контракт» в ч. 1 ст. 19 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» [13] також можна віднести, хоча й умовно, до категорії договорів у сфері трудових відносин.

Згідно з п. 8 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про фахову передвищу освіту» [14] «регіональне замовлення в сфері фахової передвищої освіти реалізується шляхом укладення регіональним замовником із закладом фахової передвищої освіти регіонального контракту на підготовку відповідних фахівців». Проте в деяких законодавчих актах термін «контракт» вживають для означення цивільно-правових відносин. Відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про державне оборонне замовлення» [15] «державний контракт – це договір, укладений у письмовій формі державним замовником від імені держави з виконавцем оборонного замовлення, в якому визначають економічні та правові зобов’язання сторін, порядок регулювання їхніх господарських відносин».

У п. 2 ч. 6 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про державну підтримку кінематографії в Україні» [16] визначено, що «центральный орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики в сфері кінематографії, укладає державні контракти на виробництво національних фільмів за умов державного замовлення».

Також у п. 5 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про публічні закупівлі» [17] є визначення договору про закупівлю як такого, що «укладається між замовником та учасником за результатами проведення процедури закупівлі й передбачає надання послуг, виконання робіт або набуття права власності на товари». При цьому загальний законодавчий акт у сфері державних (публічних) закупівель не використовує термін «контракт». Проте в статтях 13 та 183 Господарського кодексу України (далі – ГК України) [18] договір, укладений державним замовником від імені держави з суб’єктом господарювання – виконавцем державного замовлення, в якому прописані економічні та правові зобов’язання сторін і регулюються їхні господарські відносини, визначають як державний контракт.

Деякі законодавчі акти оперують терміном «контракт» і в значенні «внутрішнього» цивільно-правового договору. Так, згідно з п. 4 прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про ринок електричної енергії» [19] «учасники ринку не мають зобов’язань щодо інформування оператора системи передачі стосовно їхніх комерційних контрактів купівлі та продажу електричної енергії». Однак пп. 17, 19, 20 ч. 1 ст. 1 цього Закону і ст. 275 ГК України визначають відносини щодо купівлі та продажу електричної енергії як договір постачання електричної енергії.

В інших законодавчих актах терміни «зовнішньоекономічний договір» і «контракт» вживають як форми правочинів у зовнішньоекономічній сфері. Так, у базовому нормативно-правовому акті в сфері договірних відносин – Цивільному кодексі України (далі – ЦК України) [20] поняття «контракт» застосовують лише за трудових, а не договірних відносин. А термін «зовнішньоекономічний договір» в цьому законодавчому акті взагалі не вживають. Такий підхід є певним недоліком ЦК України, що потребує його виправлення шляхом внесення відповідного доповнення до зазначеного законодавчого акта.

Також відсутні поняття «зовнішньоекономічний договір» і «контракт» у Законі України «Про міжнародні договори України» [21]. У ч. 3 ст. 3 Закону лише передбачено, що «від імені Уряду України укладаються міжнародні договори України з економічних, торговельних, науково-технічних, гуманітарних та інших питань, віднесених до відання Кабінету Міністрів України». Враховуючи базовий характер цього Закону про міжнародні договори України, доцільно внести до нього зміну, в якій зазначити, що питання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) регулюються Законом України «Про міжнародне приватне право» та іншими законами, як це зроблено відповідно до форми та порядку їх укладення та прав й обов'язків сторін у ч. 2 ст. 382 ГК України.

ГК України також приділив увагу поняттям «зовнішньоекономічний договір» і «контракт»: ч. 2 ст. 189, ст. 382 ГК України містять аналогічне Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» формулювання цих термінів як «зовнішньоекономічний договір (контракт)».

Водночас у ч. 3 ст. 344 ГК України щодо регулювання міжнародних розрахунків нормами міжнародного права, знаходимо дещо іншу термінологічну конструкцію. Зокрема застосовується поняття «зовнішньоекономічний контракт», а «зовнішньоекономічний договір» не згадується. Натомість в ч. 4 ст. 344 ГК України, присвяченій загальним умовам розрахункових відносин із іноземними державами, йдеться про міжнародні, а не зовнішньоекономічні договори. А в ч. 3 статті 15 ГК України для позначення зовнішньоекономічних операцій вжито термін «контракт», а не «зовнішньоекономічний контракт», а згадка про зовнішньоекономічний договір відсутня. Отже, таку термінологічну невизначеність у рамках навіть одного законодавчого акта варто усунути.

Схожий недолік спостерігаємо й у Законі України «Про міжнародне приватне право» [22]. Як зазначалося вище, у ч. 2 ст. 382 ГК України передбачено, що форма та порядок укладення зовнішньоекономічного договору (контракту), права та обов'язки його сторін регулюються Законом України «Про міжнародне приватне право» та іншими нормативними документами. Проте ч. 3 ст. 31 цього Закону визначає лише форму зовнішньоекономічного договору, а про контракт не згадується. Доречно додати, що в інших статтях Закону України «Про міжнародне приватне право», зокрема ст. 43 та 44, вживається термін «договір», а не «міжнародний договір».

Певний інтерес викликають положення ст. 280 ГК України, що використовують поняття «торговельні угоди» та «типові контракти», позначаючи ними правочини, виконані за посередництвом товарної біржі. Згідно з ч. 1 ст. 1 Закону України «Про товарну біржу» [23], «товарна біржа є організацією, що об'єднує юридичних і фізичних осіб, які здійснюють виробничу й комерційну діяльність». Таким чином, термін «контракт» в ст. 280 ГК України використовують як домовленість між контрагентами, що здійснюють комерційну діяльність, в тому числі й зовнішньоекономічну, відмежовуючи її від інших цивільно-правових угод.

Цікавим є застосування термінів «зовнішньоекономічний договір» і «контракт» у п. 7 ч. 2 ст. 3 Закону України «Про Український культурний фонд» [24]: «Український культурний фонд набуває цивільні права та обов'язки в порядку, передбаченому цивільним законодавством, у тому числі шляхом укладення договорів, контрактів, зокрема зовнішньоекономічних, та інших правочинів». Цей Закон розмежовує поняття «внутрішнього» цивільно-правового договору та зовнішнього, визначаючи його терміном «контракт». Такий самий підхід спостерігаємо й у п. 2 ч. 7 ст. 34 Закону України «Про режим спільного транзиту та запровадження національної електронної транзитної системи» [25], де «посадові особи митних органів під час проведення оцінки відповідності мають право отримувати доступ до грошових, фінансових і бухгалтерських документів, звітів, контрактів, декларацій тощо». Таким чином, цей Закон вживає термін «контракт» у значенні зовнішньоекономічного контракту.

Термінологічна проблема є й в ч. 3 ст. 11¹ Закону України «Про космічну діяльність» [26], згідно з якою «центрального орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в сфері космічної діяльності, реєструє укладені державними суб'єктами космічної діяльності України, суб'єктами космічної діяльності України приватної форми власності, що виконують державне замовлення, з іноземними суб'єктами космічної діяльності, договори (контракти) з питань дослідження та використання космічного простору тощо». Тож замість термінів «зовнішньоекономічні договори» вжито термін «договори».

Як зазначають науковці, одним із головних завдань удосконалення юридичних термінів в Україні є приведення їх у відповідність з термінологією європейського та міжнародного права [2].

Окрім вживання термінів «договір» і «контракт» зафіксовано в міжнародній діловій практиці. В англійських країнах і між іноземними контрагентами, що обирають англійську як мову зовнішньоекономічних зв'язків, застосовують термін «*contract*». Відповідно до англо-українського словника, цей термін перекладається як «контракт», «договір» [27]. Термін «*contract*» зустрічається в Конвенції Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року [28] (*United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods*) та інших міжнародних актах, що регулюють міжнародні приватні відносини, як правило, у сфері здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Натомість згідно з Віденською конвенцією про право міжнародних договорів 1969 року в значенні поняття «договір» вживають слово «*treaty*» (*Vienna Convention on the Law of Treaties*) [29].

За своїм змістовним значенням ці два терміни означають домовленість між учасниками, що породжує взаємні права та обов'язки. Проте терміни «*contract*» і «*treaty*» відрізняються один від одного сферою застосування та учасниками. Перший зазвичай використовують у розгляді

приватних комерційних відносин серед суб'єктів комерційної діяльності. Другий – регулює публічно-правові відносини між суб'єктами публічного права. Такий самий підхід можна знайти і в національних законодавствах різних держав. Так, в Комерційному кодексі Французької Республіки для визначення домовленості про права та обов'язки комерційних партнерів використовують поняття «*contrat*» (наприклад, статті L 127-1, L 144-1, L 225-43, L 441-3, L 522-12 тощо) [30]. А для визначення домовленостей між державами та іншими публічними особами застосовують термін «*traité*» (наприклад, *Traité du 1er juillet 1968 de non-proliférations sur les armes nucléaires*) [31].

У національному законодавстві держави Ізраїль для позначення домовленостей як на публічно-правовому, так і на приватноправовому рівні загалом використовують один термін *תּוֹמַר* – «хозе», тобто «договір» [32].

Висновки. Однією з ознак юридичної термінології є її стабільність, усталеність, тож важливо привести у відповідність поняття, що визначають договірні відносини, зокрема зовнішньоекономічні, до однозначності та ідентичності їхнього уживання.

Водночас у вітчизняному законодавстві має місце певна неузгодженість щодо вживання термінів «зовнішньоекономічний договір» і «контракт». Зокрема недоліком вважається відсутність цих понять щодо зовнішньоекономічної сфери в базових законодавчих актах, як-от: ЦК України та Закон України «Про міжнародні договори України». Крім того, певна термінологічна невизначеність спостерігається в рамках навіть одного законодавчого акта. Це стосується, зокрема, ГК України, Закону України «Про міжнародне приватне право» тощо. Відсутня також узгодженість з цього питання між положеннями різних законодавчих актів.

Усунення цих недоліків через уніфікацію зазначених термінів в національному законодавстві, їхнє чітке та однозначне формулювання сприятиме належному та ефективному правозастосуванню в зовнішньоекономічній сфері.

Проте, беручи до уваги, що терміни «зовнішньоекономічний договір» і «контракт» вживають у зовнішньоекономічній сфері як синоніми, а поняття «контракт» застосовують у вітчизняному законодавстві в інших значеннях, для уникнення плутанини пропонується впровадити в законодавчу практику термін «зовнішньоекономічний контракт».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гаврилюк Р. Законодавчі дефініції у праві: логіко-гносеологічні, політико-юридичні, морально-психологічні та практичні проблеми. *Право України*. 2006. № 11. С. 153-157.
2. Скакун О. Ф. Правова система держави, суспільства, регіону, світу (щодо базових категорій порівняльного правознавства). Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ; Харків; Сімферополь: Логос, 2008. 31 с.

3. Ключник А. В., Баришник Л. С., Негрецька І. А. Теоретичний аналіз зовнішньоторговельного контракту. *Причорноморські економічні студії*. 2016. № 8. С. 20-24.
4. Мілаш В. Законодавчі дефініції термінів «зовнішньоекономічна діяльність» і «зовнішньоекономічний договір»: подальший розвиток чи поглиблення дефекту. *Право України*. 2019. № 8. С.195-209.
5. Кисіль В. Право, що застосовується до зовнішньоторговельних договорів: тенденції розвитку законодавчого регулювання. *Юридичний журнал*. 2004. № 2. URL: vkr.ua/ua/publication/the_law_regarding_foreign_trade_agreements_regulatory_development_trends.
6. Саксонов В. Б. Правові особливості зовнішньоекономічних договорів (контрактів) України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 252-260.
7. Економічна енциклопедія; від. ред. С. В. Мочерний. Т. 1. Київ: Академія, 2000. 1211 с.
8. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон Української РСР від 16 квітня 1991 р. № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12/ed19910416>.
9. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України в редакції від 7 лютого 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
10. Кодекс законів про працю від 10 грудня 1971 року № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
11. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 6 лютого 2018 року № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19/ed20191102>.
12. Про затвердження Порядку та умов укладання контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 січня 2012 року № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8-2012-%D0%BF>.
13. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25 березня 1992 р. № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>.
14. Про фахову передвищу освіту: Закон України від 6 червня 2019 року № 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>.
15. Про державне оборонне замовлення: Закон України від 3 березня 1999 року № 464-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/464-14>.
16. Про державну підтримку кінематографії в Україні: Закон України від 23 березня 2017 року № 1977-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-19>.
17. Про публічні закупівлі: Закон України від 25 грудня 2015 року № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>.
18. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
19. Про ринок електричної енергії: Закон України від 13 квітня 2017 року № 2019-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19>.
20. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
21. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року № 1906-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 50. ст.540.
22. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 року № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>.
23. Про товарну біржу: Закон України від 10 грудня 1991 року № 1956-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>.
24. Про Український культурний фонд: Закон України від 23 березня 2017 року № 1976-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1976-19>.
25. Про режим спільного транзиту та запровадження національної електронної транзитної системи: Закон України від 12 вересня 2019 року № 78-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/78-20>.

26. Про космічну діяльність: Закон України від 15 листопада 1996 року № 502/96-ВРт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502/96-%D0%B2%D1%80>.
27. Найновіший англо-український українсько-англійський словник. Донецьк: БАО. 2011. 1120 с.
28. United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods 1980. URL: <https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/sales/cisg/V1056997-CISG-e-book.pdf>.
29. Vienna Convention on the Law of Treaties 1969. URL: <https://treaties.un.org/doc/publication/unts/volume%201155/volume-1155-i-18232-english.pdf>.
30. Code de Commerce de la République Française du 25er mars. 2007. URL: www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000005634379&dateTexte=vig.
31. Traité du 1er juillet 1968 de non-proliférations sur les armes nucléaires. URL: [\www.legifrance.gouv.fr/Droit-international/Traites.
32. Закон Держави Ізраїль про договори URL: <https://main.knesset.gov.il/Activity/Legislation/Laws/Pages/LawBill.aspx?t=LawReshumot&lawitemid=147391>.

Стаття надійшла до редакції 24.01.2020.

Tyshchenko Yu. Foreign economic agreement and contract: terminological aspects.

Background. In the national legislation that regulates the foreign economic sphere, the terms «foreign economic agreement» and «contract» are used. Clarification of the content of legal categories, their clear and unambiguous wording is a condition for proper and effective enforcement.

Analysis of recent research and publications. Some domestic scientists paid attention to the study of these definitions in their writings. However, the authors considered these concepts in the plane of the study of foreign economic activity, without focusing on the features of contractual terminology.

The **aim** of this article is to study the theoretical and legislative aspects of the concepts definition of «foreign economic agreement» and «contract».

Materials and methods. A set of general scientific and special methods of scientific research, such as dialectic, comparative legal, formal logical methods, was chosen as the methodological basis.

Results. Domestic scientists have researched the definitions of «foreign economic agreement» and «contract». Some of them use the concept of «foreign economic contract» in a broad sense. Others consider legal forms «foreign trade agreement» and «contract» as synonyms. Sometimes authors use only the term «foreign economic agreement». In national legislation, various approaches to the application of the terms «foreign economic agreement» and «contract» are observed. The concept of «contract» in Ukrainian law is usually used to determine a particular form of employment contract. However, in some legislative acts we find the use of the term «contract» in the meaning of civil law relations. The Economic Code of Ukraine contains several formulations of foreign economic contractual relations – «foreign economic agreement (contract) », «foreign economic contract», but «foreign economic agreement» is not mentioned. We find a separate use of the terms «treaty» and «contract» in international business practice. We find the similar approach in the national legislations of different states.

Conclusion. In domestic legislation there is inconsistency regarding the use of the terms «foreign economic agreement» and «contract». The elimination of certain shortcomings is aimed at unifying these terms in national legislation, their clear and unambiguous formulation will contribute to proper and effective enforcement in the foreign economic sphere.

Keywords: foreign economic activity, treaty, contract, foreign economic agreement (contract), international treaty.

REFERENCES

1. Gavryljuk, R. (2006). Zakonodavchi definicii' u pravi: logiko-gnoseologichni, polityko-jurydychni, moral'no-psyhologichni ta praktychni problemy [Legislative definitions in law: logical-epistemological, political-legal, moral-psychological and practical problems]. *Pravo Ukrai'ny – The Law of Ukraine*, 11, 153-157 [in Ukrainian].
2. Skakun, O. F. (2008). Pravova systema derzhavy, suspil'stva, regionu, svitu (shhodo bazovyh kategorij porivnjalnogo pravoznavstva) [The legal system of the state, society, region, world (regarding the basic categories of comparative law)]. *Instytut derzhavy i prava im. V. M. Korec'kogo NAN Ukrai'ny – V. M. Koretsky Institute of state and law of the NAS of Ukraine*. Kyi'v; Harkiv; Simferopol': Logos [in Ukrainian].
3. Kljuchnyk, A. V., Baryshnyk, L. S., & Negrec'ka, I. A. (2016). Teoretychnyj analiz zovnishn'otorgovelnogo kontraktu [The theoretical analysis of foreign trade contract]. *Prychornomors'ki ekonomichni studii' – Black Sea Economic Studies*, 8, 20-24 [in Ukrainian].
4. Milash, V. (2019). Zakonodavchi definicii' terminiv «zovnishn'oekonomichna dij'al'nist'» i «zovnishn'oekonomichnyj dogovor»: podal'shyj rozvytok chy poglyblennja defektu [Legislative definitions of the terms «foreign economic activity» and «foreign economic agreement»: further development or deepening the defect]. *Pravo Ukrai'ny – The Law of Ukraine*, 8, 195-209 [in Ukrainian].
5. Kysil', V. (2004). Pravo, shho zastosovujet'sja do zovnishn'otorgovelnih dogovoriv: tendencii' rozvytku zakonodavchogo reguljuvannja [The law applicable to foreign trade treaties: development trends in legislative regulation]. *Jurydychnyj zhurnal – Law Journal*, 2. Retrieved from vkp.ua/ua/publication/the_law_regarding_foreign_trade_agreements_regulatory_development_trends [in Ukrainian].
6. Saksonov, V. B. (2012). Pravovi osoblyvosti zovnishn'oekonomichnyh dogovoriv (kontraktiv) Ukrai'ny [Legal features of foreign economic agreements (contracts) of Ukraine]. *Naukovyj visnyk Dnipropetrovs'kogo derzhavnogo universytetu vnutrishnih sprav – Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*, 2, 252-260 [in Ukrainian].
7. Ekonomichna encyklopedija [Economic Encyclopedia] (2000). S. Mochernyj (Ed.) (Vol. 1). Kyi'v: Akademija [in Ukrainian].
8. Pro zovnishn'oekonomichnu dij'al'nist': Zakon Ukrai'ns'koi' RSR vid 16 kvitnja 1991 roku № 959-XII [On Foreign Economic Activity: the Law of the Ukrainian SSR of April 16, 1991 № 959-XII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12/ed19910416> [in Ukrainian].
9. Pro zovnishn'oekonomichnu dij'al'nist': Zakon Ukrai'ny v redakcii' vid 7 ljutogo 2019 roku [On Foreign Economic Activity: the Law of Ukraine in the edition of February 7, 2019]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12> [in Ukrainian].
10. Kodeks zakoniv pro pracju vid 10 grudnja 1971 roku № 322-VIII [The Labor Code of December 10, 1971 № 322-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> [in Ukrainian].
11. Pro tovarystva z obmezhenju ta dodatkovoju vidpovidal'nistju: Zakon Ukrai'ny vid 6 ljutogo 2018 roku № 2275-VIII [On limited and additional liability companies: the Law of Ukraine of February 6, 2018 № 2275-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19/ed20191102> [in Ukrainian].
12. Pro zatverdzhennja Porjadku ta umov ukladannja kontraktiv z advokatamy, jaki nadajut' bezoplatnu vtorynnu pravovu dopomogu na postijnij osnovi, ta dogovoriv z advokatamy, jaki nadajut' bezoplatnu vtorynnu pravovu dopomogu na tymchasovij osnovni: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrai'ny vid 11 sichnja 2012 roku № 8 [On approval of the Procedure and conditions for concluding contracts with attorneys providing free secondary legal aid on a permanent basis and contracts with attorneys providing free secondary legal aid on a temporary basis: The Decree of Cabinet of Ministers of Ukraine of January 11, 2012 № 8]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8-2012-%D0%BF> [in Ukrainian].

13. Pro vijs'kovyj obov'jazok i vijs'kovu sluzhbu: Zakon Ukrai'ny vid 25 bereznja 1992 roku № 2232-XII [On military duty and military service: the Law of Ukraine of March 25, 1992 № 2232-XII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12> [in Ukrainian].
14. Pro fahovu peredvyshhu osvitu: Zakon Ukrai'ny vid 6 chervnja 2019 roku № 2745-VIII [On professional pre-higher education: the Law of Ukraine of June 6, 2019 № 2745-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19> [in Ukrainian].
15. Pro derzhavne oboronne zamovlennja: Zakon Ukrai'ny vid 3 bereznja 1999 roku № 464-XIV [On the state defense order: the Law of Ukraine dated March 3, 1999, № 464-XIV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/464-14> [in Ukrainian].
16. Pro derzhavnu pidtrymku kinematografii' v Ukrai'ni: Zakon Ukrai'ny vid 23 bereznja 2017 roku № 1977-VIII [On State Support for Cinematography in Ukraine: the Law of Ukraine of March 23, 2017 № 1977-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-19> [in Ukrainian].
17. Pro publichni zakupivli: Zakon Ukrai'ny vid 25 grudnja 2015 roku № 922-VIII [On public procurement: the Law of Ukraine of December 25, 2015 № 922-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19> [in Ukrainian].
18. Gospodars'kyj kodeks Ukrai'ny vid 16 sichnja 2003 roku № 436-IV [The Economic Code of Ukraine of January 16, 2003 № 436-IV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> [in Ukrainian].
19. Pro rynek elektrychnoi' energii': Zakon Ukrai'ny vid 13 kvitnja 2017 roku № 2019-VIII [On the electricity market: the Law of Ukraine from April 13, 2017 № 2019-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19> [in Ukrainian].
20. Cyvil'nyj kodeks Ukrai'ny vid 16 sichnja 2003 roku № 435-IV [The Civil Code of Ukraine dated January 16, 2003 № 435-IV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> [in Ukrainian].
21. Pro mizhnarodni dogovory Ukrai'ny: Zakon Ukrai'ny vid 29 chervnja 2004 roku № 1906-IV [On international treaties of Ukraine: Law of Ukraine dated June 29, 2004, № 1906-IV] (2004). *Vidomosti Verhovnoi' Rady Ukrai'ny – Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 50, article 540 [in Ukrainian].
22. Pro mizhnarodne pryvatne pravo: Zakon Ukrai'ny vid 23 chervnja 2005 roku № 2709-IV [On private international law: the Law of Ukraine of June 23, 2005 № 2709-IV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15> [in Ukrainian].
23. Pro tovarnu birzhu: Zakon Ukrai'ny vid 10 grudnja 1991 roku № 1956-XII [On the commodity exchange: the Law of Ukraine of December 10, 1991 № 1956-XII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12> [in Ukrainian].
24. Pro Ukrai'ns'kyj kul'turnyj fond: Zakon Ukrai'ny vid 23 bereznja 2017 roku № 1976-VIII [On the Ukrainian cultural fund: the Law of Ukraine of March 23, 2017 № 1976-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1976-19> [in Ukrainian].
25. Pro rezhym spil'nogo tranzytu ta zaprovadzhennja nacional'noi' elektronnoi' tranzitnoi' systemy: Zakon Ukrai'ny vid 12 veresnja 2019 roku № 78-IX [On the regime of joint transit and introduction of the national electronic transit system: the Law of Ukraine of September 12, 2019 № 78-IX]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/78-20> [in Ukrainian].
26. Pro kosmichnu dijal'nist': Zakon Ukrai'ny vid 15 lystopada 1996 roku № 502/96-VRt [On space activities: the Law of Ukraine of November 15, 1996 № 502/96-VRt]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502/96-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian].
27. Najnovishyj anglo-ukrai'ns'kyj ukrai'ns'ko-anglijs'kyj slovnyk [The latest English-Ukrainian Ukrainian-English dictionary]. (2011). Donec'k: BAO [in Ukrainian].
28. United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (1980). Retrieved from <https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/sales/cisg/V1056997-CISG-e-book.pdf> [in English].

29. Vienna Convention on the Law of Treaties (1969). Retrieved from <https://treaties.un.org/doc/publication/unts/volume%201155/volume-1155-i-18232-english.pdf> [in English].
30. Code de Commerce de la République Française du 25er mars (2007). Retrieved from www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000005634379&dateTexte=vig [in French].
31. Traité du 1er juillet 1968 de non-proliférations sur les armes nucléaires. Retrieved from www.legifrance.gouv.fr/Droit-international/Traites [in French].
32. Zakon Derzhavy Izrai'l' pro dogovory [The Law of the State of Israel on treaties]. Retrieved from <https://main.knesset.gov.il/Activity/Legislation/Laws/Pages/LawBill.aspx?t=LawReshumot&lawitemid=147391> [in Hebrew].